

Prostějov

Město Prostějov leží na Jižní Moravě, jižním směrem od města Olomouce. Město se rozkládá u východního okraje Dražanské vrchoviny a na okraji úrodné oblasti nazývané Haná. Prostějov je znám svým oděvním průmyslem. Severním okrajem města protéká řeka Hloučela. Západním směrem od města je na této řece postavena přehradní nádrž Plumlov, která leží u stejnojmenné obce. Nedaleko západního okraje přehrady je vybudován Podhradský rybník a na kopci nad ním je z daleka viditelný Plumlovský zámek.

Stávající stav

Severně od města Prostějova protékají od západu k východu dva větší toky. Severněji obtéká Prostějov v plýtkém údolí říčka Romže, která přitéká od obce Lešany a nijak neohrožuje okraj zástavby města Prostějova. Teprve až při severovýchodním okraji města se údolí Romže více rozevírá do roviny, kde se Romže spojuje s dalším vodním tokem – říčkou Hloučelou, kde již dochází k vybřežování vyšších průtoků do okolního rovinatého terénu jak nad železniční tratí, tak i pod ní.

Říčka Hloučela těsněji obtéká severní okraj zástavby města Prostějova v plýtkém údolí táhnoucím se v mírném oblouku od obcí Plumlov a Mostkovice a po soutoku s Romží pokračuje jihovýchodním směrem jeden tok s novým názvem Valová. Říčka Valová se pak vlévá krátce pod městem Tovačov mezi obcemi Lobodice a Uhřovice do řeky Moravy, tj. již v úseku pod soutokem s řekou Bečvou.

Hloučela nad městem Prostějov – nad železniční tratí a silnicí do Kostelce na Hané je prakticky neupraveným přírodním tokem, který se klikatí mezi polními pozemky v úžlabí s přirozeným pokryvem křovin a především vzrostlých stromů, čímž tvoří příjemné prostředí pro vycházky turistů a cykloturistů po souběžných místních cestách, situovaných na obou březích toku. Obdobný charakter má neupravené a neohrázované koryto Hloučely v městské části pod zmíněnou železniční tratí, kde relativně plýtké a široké meandrující koryto se štěrkovým dnem, mírnými svahy a přilehlými cestami a pěšinami připomíná spíše přirozený lesopark než říční koryto. Na levém břehu Hloučely se nachází více průmyslová zástavba a na pravém břehu více bytová zástavba se sportovními areály a hřišti, případně s místními zahrádkami a chatkami. Dle pochůzky se jeví, že okolní zástavba na obou zvýšených březích je chráněna dostatečně proti záplavám. Jen na snížených místech v těsné blízkosti toku je zástavba více ohrožována při povodňových stavech. Kapacity koryta v celém sledovaném úseku a stupeň protipovodňové ochrany zástavby města Prostějova je nutno ověřit v další podrobnější studii po zaměření příčných profilů toku a výpočtu průběhu hladin povodňových průtoků.

Pod zmíněnými mosty je koryto zanesené štěrkovými splaveninami a pravděpodobně mostovka silničního mostu zasahuje pod hladinu povodňových průtoků.

Přibližně 400 m pod železniční tratí je vybudován přes řeku nový železobetonový silniční most. Pod mostem je opět koryto Hloučely klikaté, široké a zástavba na pravém břehu je zřejmě dostatečně chráněna. Na levém břehu je terén nižší až po silnici ve směru na Držovice a Olšany. Přilehlé průmyslové areály na levém břehu jsou zřejmě při extrémních povodních zaplavovány. Silniční most na této silnici je starý klenbový o třech polích a kapacita je zřejmě nedostačující. V rozšířeném profilu nad i pod mostem se vytvářejí ve dně toku štěrkové lavice. Koryto je při březích porostlé křovinami a vzrostlými stromy. Pod zmíněnou silnicí pak více klesá okolní terén na pravém břehu. Asi 350 m pod silnicí koryto Hloučely silně meandruje a přibližuje se k betonové nábrežní zdi, kde je průtočný profil velice zúžen a vzrostlé stromy zde tvoří výraznou překážku. Níže po toku, tj. nad rychlostní silnicí a železniční vlečkou, je snížen terén i na levém břehu, kde se koryto proplétá kolem zahrádkářské kolonie. Pod vlečkou je zdevastován původní vzdouvací objekt s vtokem do náhonu na

místní rybníček. Nad další silnicí I/18 je koryto Hloučely upravené a napřímené, částečně je zanesené a zarostlé křovinami a stromy. Obdobně pod silnicí jsou břehy zúženého a upraveného koryta hustě porostlé dřevní vegetací. Krátce pod dalším cestním mostem o jednom poli je koryto upravené a opět hustě porostlé křovinami a stromy a dostává se do území s polními pozemky a zahrádkami nad soutokem s říčkou Romží.

Návrh protipovodňových opatření

Koryto Hloučely nad železniční tratí a silnicí II/366 směřující do Kostelce na Hané, tj. v úseku mezi Prostějovem a obcí Mostkovice je stabilizované. Vzhledem k tomu, že meandrující tok protéká prakticky po spádnicí, v případě nedostatečné kapacity koryta by bylo nutno pro zajištění protipovodňové ochrany přilehlé i vzdálenější zástavby vybudovat odsazenou ochrannou hráz na pravém břehu toku v delším úseku tak, aby nenatékaly vybřežené vody za ochrannou hráz již výše proti toku.

Průtočnost mostních profilů s nízkými podhledy mostovek je nutno ověřit hydrotechnickými výpočty. Prohrábkou koryta a odtěžením štěrkových lavic v úseku pod tratí by se měla kapacita koryta zvýšit a hladiny snížit.

Zajištění ochrany zástavby na sníženém levém břehu lze dosáhnout jednak prohrábkou koryta nad a pod silnicí I/46, rekonstrukcí starého silničního mostu a výstavbou odsazené ochranné zemní hráze, resp. ochranné zdi, v trase oplocení průmyslového areálu v délce cca 800 m.

V úseku mezi silnicí I/46 a rychlostní silnicí R/46 je nutno upravit koryto Hloučely v délce cca 300 m s ohledem na sníženou průtočnost v hustě zarostlém území se vzrostlými stromy, především u stávající levobřežní opěrné zdi při místní komunikaci podél průmyslového areálu. Mezi oběma komunikacemi bude nutno zřejmě pro ochranu zástavby stávající a pravděpodobně i pro ochranu zástavby výhledově vybudovat na pravém břehu odsazenou ochrannou hráz v délce cca 800 m.

Pod železniční vlečkou je třeba rekonstruovat (případně zrušit) původní vzdouvací objekt a upravit koryto říčky v délce cca 100 m.

Nad a pod silnicí I/18 a rovněž nad a pod další místní komunikací je třeba pročistit koryto Hloučely v délkách po cca 400 m od splavenin a vzrostlých stromů v průtočném profilu.

Pro ochranu okolní zástavby nad a krátce pod soutokem Hloučely a Romže bude zřejmě třeba zvýšit břehové hrany a ochranné hráze na obou březích v celkové délce cca 1200 m na levém břehu a 500 m na pravém břehu Romže.

Náklady na protipovodňová opatření

opatření podél toku Hloučely celkem: 68,5 mil. Kč

opatření podél toku Romže celkem: 18,7 mil. Kč

